

Obsah

11 Metrické prostory aneb jak měříme vzdálenost	1
11.1 Co je to metrika?	1
11.1.1 Vzdálenost v $\mathbf{R}^n$ aneb Euklides nejezdil taxíkem	1
11.1.2 Podmnožiny metrických prostorů	4
11.1.3 Metrika a topologie aneb koule mohou být i hranaté	6
11.1.4 I funkce si mohou být více či méně blízké	9
11.1.5 Skalární součin a měření vzdálenosti	11
11.1.6 Neobvyklé i obvyklejší metriky	17
11.1.7 Cvičení	21
11.2 Konvergence aneb přibližování	26
11.2.1 Konvergentní a cauchyovská posloupnost	26
11.2.2 Topologické pojmy očima metriky	32
11.2.3 Úplné a neúplné metrické prostory	34
11.2.4 Čím zaplnit „mezery“ aneb zúplnění metrického prostoru	39
11.2.5 Cvičení	42
11.3 Zobrazení metrických prostorů	44
11.3.1 Spojitá a izometrická zobrazení	44
11.3.2 Kontrakce a Banachův princip pevného bodu	48
11.3.3 Cvičení	56
12 Integrace všeho druhu přinese nám ducha vzpruhu	59
12.1 Vícerozměrné integrování	60
12.1.1 Objem pod grafem vyzděný kvádříky	60
12.1.2 Uzavřené kvádry v $\mathbf{R}^n$ - základní a nejjednodušší integrační obory	67
12.1.3 Pokrývání množin a zanedbatelné množiny	70
12.1.4 Spojitost funkce trochu jinak	74
12.1.5 Integrál z funkce n proměnných na uzavřeném n -rozměrném kvádru aneb hranaté integrování	79
12.1.6 Fubiniova věta aneb pro praktické integrování stačí umět jednonásobný integrál	88

12.1.7	První zobecnění integrálu: integrování na obecnějších n -rozměrných útva- rech v $\mathbf{R}^n$ aneb šišaté integrování	92
12.1.8	Věta o transformaci integrálu	100
12.1.9	Aplikace: geometrické a fyzikální charakteristiky rovinných a prostoro- vých útvarů	118
12.1.10	„Dluhy“ z předchozích dílů	124
12.1.11	Přídavek: druhé zobecnění integrálu	131
12.1.12	Několik slov a vět o nevlastních integrálech	153
12.1.13	Cvičení	156
12.2	A zase algebra, tentokrát tenzorová	163
12.2.1	Tenzory nejsou nic jiného než lineární zobrazení více proměnných	164
12.2.2	. . . a tvoří vektorové prostory	170
12.2.3	Tenzory se dají i násobit, samozřejmě tenzorově	183
12.2.4	Symetrické a antisymetrické tenzory, vnější součin	187
12.2.5	Úžení, stopy, zvedání a snižování indexů	207
12.2.6	Antisymetrické kovariantní tenzory aneb co potřebujeme pro integrování	214
12.2.7	Objemový element v prostoru E_n , vektorový součin	223
12.2.8	Cvičení	228
12.3	Od algebry k analýze: tenzorová pole a diferenciální formy v $\mathbf{R}^n$	230
12.3.1	Od vektorových polí v $\mathbf{R}^n$ k tenzorovým, diferenciální formy	230
12.3.2	Operace s diferenciálními formami — součty, násobky, součiny, úžení	235
12.3.3	Derivování diferenciálních forem — vnější derivace	239
12.3.4	Zpětný obraz (pullback) diferenciálních forem čili „stáhni zpět“	245
12.3.5	Derivování diferenciálních forem — Lieova derivace	261
12.3.6	Trocha počítání pro fyziku — vektorové identity pomocí forem	271
12.3.7	Cvičení	273
12.4	Integrál z diferenciálních forem	278
12.4.1	Integrační obory hranaté i šišaté, placaté i křivé — singulární krychle a řetězce v $\mathbf{R}^n$, křivky, plochy a objemy v $\mathbf{R}^2$ a $\mathbf{R}^3$	279
12.4.2	Stěny a hranice (okraje) singulárních krychlí a řetězců	286
12.4.3	Integrál diferenciální n -formy na n -rozměrné singulární krychli, integrály druhého druhu	293
12.4.4	Obecný Stokesův teorém — základ integrálních vět	308
12.4.5	Objemové elementy a integrály prvního druhu	319
12.4.6	Klasické integrální věty v aparátu forem a fyzikální aplikace	332
12.4.7	Cvičení	350
13	Proměnná je komplexní — výsledky jsou noblesní	367
13.1	Co je to komplexní funkce komplexní proměnné?	369
13.1.1	Gaussova rovina, bod nekonečno, okolí bodů, číselné posloupnosti a řady	369

13.1.2	Co je to funkce komplexní proměnné?	379
13.1.3	Limity, spojitost, posloupnosti a řady funkcí komplexní proměnné	384
13.1.4	Diferenciální 1-formy v komplexním oboru a křivkový integrál	395
13.1.5	Cvičení	403
13.2	Má-li funkce komplexní proměnné derivaci, pak má derivace všech řádů	405
13.2.1	Holomorfní funkce — funkce s derivací	405
13.2.2	Regulární funkce — funkce s Taylorovou řadou	417
13.2.3	Holomorfní funkce, uzavřená křivka a nulový integrál	424
13.2.4	Holomorfní a regulární jsou synonyma!	433
13.2.5	Věta o jednoznačnosti, holomorfní rozšíření, elementární funkce	437
13.2.6	Cvičení	447
13.3	Co udělá malá dírka v oboru holomorfnosti aneb singularity	449
13.3.1	Co jsou to singularity funkcí a jak je třídíme?	449
13.3.2	Singularity a dosud neobvyklý rozvoj funkce, reziduum	460
13.3.3	Reziduová věta aneb místo integrování sčítáme rezidua	473
13.3.4	Reziduová věta — účinný nástroj pro výpočet reálných integrálů	483
13.3.5	Cvičení	495
13.4	Co jsou to mnohoznačné funkce	498
13.4.1	Prodloužení holomorfní funkce podél křivek — možné výsledky	499
13.4.2	Logaritmus jako základ mnohoznačných funkcí	505
13.4.3	Další mnohoznačné funkce	507
13.4.4	Mnohoznačné funkce a integrál, fyzikální aplikace	512
13.4.5	Cvičení	518
13.5	Laplaceova a Fourierova transformace	519
13.5.1	Jednostranná Laplaceova transformace	521
13.5.2	Laplaceův obraz, jeho pozoruhodné vlastnosti a výhodné použití	523
13.5.3	Dvoustranná a vícerozměrná Laplaceova transformace, Fourierova transformace	535
13.5.4	Konvoluce a její Laplaceův obraz	543
13.5.5	Cvičení	545
13.6	Funkce komplexní proměnné a fyzika	547
13.6.1	Podnět, odezva a příčinnost	548
13.6.2	Odezva látky na světlo a vliv příčinnosti aneb krásná fyzika	550
13.6.3	Něco málo o konformních zobrazeních	554
13.6.4	Cvičení	573
14	Variační počet teď již doopravdy: mechanika a teorie pole	575
14.1	Geometrické struktury pro variační počet	577
14.1.1	Informativní minimum o diferencovatelných varietách	578
14.1.2	„Vrstevnaté“ euklidovské prostory	589

14.1.3	Soustavy souřadnic přizpůsobené vrstvení, řezy a jejich prodloužení . . .	592
14.1.4	Zobrazení přizpůsobená vrstvení	605
14.1.5	Vektorová pole přizpůsobená vrstvení	612
14.1.6	Diferenciální formy přizpůsobené vrstvení	628
14.1.7	Cvičení	651
14.2	Variační problém na vrstevnatých prostorech: lagrangeovská formulace	657
14.2.1	Variační problém prvního a vyššího řádu	657
14.2.2	První variační formule, Lepageovy formy a ekvivalenty	664
14.2.3	Extremály Lagrangeových struktur	682
14.2.4	Triviální variační problém, variačnost rovnic	686
14.2.5	Symetrie a zákony zachování	712
14.2.6	Cvičení	717
14.3	Variační problém na vrstevnatých prostorech: hamiltonovská formulace	721
14.3.1	Regulární variační problém a Hamiltonovy rovnice prvního řádu	721
14.3.2	Regulární variační problém a Hamiltonova teorie vyššího řádu	727
14.3.3	Některé „singulární“ variační problémy jsou regulární — nová regularita	741
14.3.4	Hamiltonovská teorie ve světle nové definice regularity	751
14.3.5	Hamiltonova-Jacobiho teorie: „poznámka“	759
14.3.6	Cvičení	771
14.4	Variační fyzika	773
14.4.1	Mechanika a speciální relativita	773
14.4.2	Mechanika spojitých prostředí	782
14.4.3	Klasická elektrodynamika	783
14.4.4	Kvantová mechanika	788
14.4.5	Poznámka ke strunovým teoriím	791
14.4.6	Cvičení	794
15	Kdy pomůže počítač aneb některé základní numerické metody	799
15.1	Počítání s nepřesnými čísly	800
15.1.1	Zaokrouhlování	804
15.1.2	Chyby aritmetických operací a funkčních hodnot	807
15.1.3	Cvičení	811
15.2	Numerické metody algebry	811
15.2.1	Řešení soustav lineárních rovnic a inverze matic	811
15.2.2	Řešení nelineárních rovnic	840
15.2.3	Vlastní hodnoty a vlastní vektory	860
15.2.4	Cvičení	866
15.3	Numerické metody diferenciálního a integrálního počtu	869
15.3.1	Aproximace funkcí	870
15.3.2	Numerické derivování	905

15.3.3	Numerické integrování	911
15.3.4	Cvičení	937
15.4	Příklady numerického řešení diferenciálních rovnic	942
15.4.1	Rungeova-Kuttova metoda	942
15.4.2	Metoda konečných prvků	949
16	Lineární algebra počtvrté — hrátky s operátory a maticemi	961
16.1	Co dělat, když operátor nemá diagonální reprezentaci	961
16.1.1	Podobnost matic a Jordanovy matice	962
16.1.2	Invariantní podprostory a nilpotentní zobrazení	967
16.1.3	Co je to kořenový vektor a kořenový prostor	973
16.1.4	Řetízky z rovnic a Jordanův normální tvar	985
16.1.5	Jak nalézt podobnostní transformaci prakticky	991
16.1.6	Cvičení	998
16.2	Polynomické matice a maticové polynomy	1001
16.2.1	Ekvivalence polynomických matic	1002
16.2.2	Kanonický tvar polynomické matice	1008
16.2.3	Chvilka s maticovými polynomy	1011
16.2.4	Jak poznat podobné matice a najít podobnostní transformaci	1014
16.2.5	Jordanův normální tvar matice	1019
16.2.6	Cvičení	1023
16.3	Několik aplikací	1028
16.3.1	Exponenciála matice	1028
16.3.2	Matice a soustavy diferenciálních rovnic	1036
16.3.3	Ještě něco navíc	1041
16.3.4	Cvičení	1052

Literatura

Rejstřík